

směru zůstalo odvolání opravdu bez formálního vyřízení, takže i když možno míti za to, že žal. úřad, zamítнув odvolání st-le v jeho celku, zamítl i návrhy v něm obsažené, přece není patrné, z jakých důvodů tak učinil (srov. též nález Boh. A 8415/30).

Č. 12.579.

Pojišťovací právo: Pouhé nepřímé financování podniku placením objednaného díla podle předem smluvených cen není znakem charakterisujícím podnikatele po rozumu § 11 úraz. zákona.

(Nález z 20. října 1936 č. 15.439/36.)

V ě c: Úraz. pojišťovna dělnická v Brně proti rozh. zem. úřadu v Brně z 12. prosince 1933 (za zúč. ředitelství stát. lesů a statků ve Frýdku rada fin. prokuratury Dr. Hugo Cimler) o úrazovém pojištění.

V ý r o k: S t í ž n o s t s e z a m í t á p r o b e z d ů v o d n o s t.

D ů v o d y: Úraz. pojišťovna dělnická v Brně vyslovila výměrem z 11. listopadu 1931, že podnikatelem podniku »parní pila ve Hnojníku, dříve I. Schmelz« je československý stát jako majitel stát. lesů a statků, při čemž dosavadní zařízení podniku zůstalo nezměněno. Výměrem z téhož dne pak předepsala podnikateli z tohoto podniku pojistné příspěvky za dobu od 15. listopadu 1930 do 30. června 1931.

Nař. rozhodnutím vyhověl žal. úřad odvolání ředitelství stát. lesů a statků ve Frýdku v zastoupení československého státu a zrušil oba výměry úraz. pojišťovny jako nezákonné z těchto důvodů: Podle § 11 úraz. zákona za podnikatele podniku pojištění povinného pokládá se ten, na jehož účet provozování se děje. Je tudíž podnikatelem osoba, které připadá zisk produkce a která nese také risiko produkce. V daném případě podle ústní smlouvy mezi ředitelstvím stát. lesů ve Frýdku a majitelem pily Ignácem Schmelzem dodávalo v uvedené době ředitelství stát. lesů pile kulatinu za účelem zpracování na desky a na bedničky. Majitelem řeziva a vyrobeného materiálu zůstalo ředitelství státních statků. Dřevo bylo dodáno až do skladiště firmy lesní správou, při čemž skládání dřeva a další celá manipulace v pile až po balení a nakládání na vagony dělo se zaměstnanci pily, za kteréžto úkony brala firma určitou smlouvenou úplatu. Vyrobený materiál bedničkový a řezivo prodávala státní správa zcela samostatně. Firmě dále mimo to podle dodatečného ujednání připadl ještě odpadkový materiál. Ujednání úplaty bylo samostatným kalkulačním počinem firmy. Na ředitelství stát. lesů a statků nebyla také žádným aktem smluvním přenesena hospodářská, technická a právní zodpovědnost za provoz pily a také toto ředitelství nepropůjčilo firmě žádného provozovacího kapitálu. Z vyličeného stavu věci je patrné, že jde v tomto případě o smlouvu o dílo a že risiko podnikání, jakož i zisk připadá toliko firmě I. Schmelz. To vyplývá zejména z toho, že firma dojednala svou odměnu za pořezání tohoto ma-

teriálu podle vlastní kalkulace a že v mezích své odměny měla dosti možnosti organizací výroby zajistiti si výrobní zisk. Rovněž nesla také veškeré risiko, poněvadž na výrobním procesu ředitelství stát. lesů nijak účastno nebylo. Nelze tudíž na věc dívat se tak, že jde o výrobu prken a bedniček provozovanou ředitelstvím stát. lesů a že práce na pile Ignáce Schmelze je pouhou fází této výroby. Bylo proto zařazovací výměr zrušiti, následkem čehož stává se neplatným i výměr o předpisu pojistných příspěvků, aniž by bylo třeba číselnou správností předpisu se zabývat.

O stížnosti podané úraz. pojišťovnou dělnickou v Brně bylo takto uvažováno:

Na sporu je jediné otázka, koho sluší v daném případě pokládati za podnikatele podniku parní pily ve Hnojníku. Nepopřeno zůstalo, že uvedená parní pila byla ve sporné době vlastnictvím firmy Ignác Schmelz v Českém Těšíně. Strany se shodují také v názoru, že podnikatelem ve smyslu § 11 úraz. zákona je ten, na jehož účet provozování se děje, t. j. osoba, které připadá zisk produkce a kterou stihá také risiko její. Žal. úřad dospěl k závěru, že smlouva uzavřená 4. listopadu 1930 mezi uvedenou firmou a ředitelstvím stát. lesů a statků ve Frýdku byla smlouvou o dílo, při níž risiko podnikání, jakož i zisk připadaly toliko firmě Ignác Schmelz.

Stížnost nepopírá v zásadě skutkových předpokladů, ze kterých vyšel žal. úřad, uvádějíc po této stránce pouze, že stát. lesní správa měla od 15. listopadu 1930 na pile svého stálého dozorce a později ještě hlídače, dále přechodně 4—5 dělníků k nakládání řeziva, kteří byli sice vedeni na firmu Ignác Schmelz, ale byli přijímáni, propouštěni a placeni ředitelstvím státních lesů, které též platilo za ně nemocenské příspěvky a dle jehož příkazů a pod jehož bezprostředním vedením a dozorem se provoz na pile děl. Tato tvrzení musí však zůstat bez povšimnutí, ježto st-lkou v řízení správním uplatněna nebyla a žal. úřad neměl příležitosti, aby k nim zaujal stanovisko (§§ 5 a 6 zákona o ss.).

Proti právnímu názoru žal. úřadu, že šlo v daném případě o smlouvu o dílo, namítá stížnost, že se ve skutečnosti jednalo o smlouvu služební, ježto se firma zavázala konati po určitý čas práce za odměnu dle dosaženého pracovního výsledku, určenou takovým způsobem, že v ní nebyl obsažen podnikatelský zisk, který dle názoru stížnosti musí býti vyšší nežli odměna za osobní práci nebo nežli zúrokování vynaloženého kapitálu, jakožto prémie za risiko, které se nese. Firma Ignác Schmelz neměla v době, o níž jde, žádného risika, nevložila do provozu žádného kapitálu a neměla ani hospodářskou samostatnost a hospodářskou zodpovědnost. Stížnost namítá dále, že produktivní hospodářské prostředky dodalo ředitelství stát. lesů a že pod jeho dozorem byl podnik, kterým nebyla v daném případě pila Ignáce Schmelze, nýbrž výroba prken a bedniček, nově organisován, takže nelze říci, že by na ředitelství stát. lesů nebyla žádná technická, hospodářská a právní zodpovědnost.

Stížnosti nebylo lze dáti za pravdu. Proti řízení před žal. úřadem nemá stížnost, která žádá zrušení nař. rozhodnutí jen pro nezákonnost,

vůbec námitek. Žal. úřad založil svůj úsudek o tom, že československý stát nebyl v daném případě podnikatelem ve smyslu § 11 úraz. zákona, na zjištění, že na ředitelství stát. lesů a statků žádným smluvním aktem nebyla přenesena hospodářská, technická a právní zodpovědnost za provoz pily. Při tom dospěl k závěru, že nešlo o výrobu prken a bedniček provozovanou ředitelstvím stát. lesů a statků.

Ze smluvních ustanovení, jichž se také stížnost dovolává, neplyne nic, z čeho by bylo lze usuzovati, že stát. správa (zastoupená ředitelstvím stát. lesů a statků) nesla nějaké podnikatelské risiko při provozu parní pily firmy Ignác Schmelz, nebo že by participovala na zisku, plynoucím z tohoto podnikání, t. j. zpracování dřevního materiálu, což je právě znakem charakterisujícím podnikatele, na jehož účet dle cit. § 11 podnikání se děje. Závazky, jež stát. správa při tomto podnikání podstoupila, nevybočují nijak z mezí závazku zákazníka, vyčerpávajícího se v závazku zaplatiti objednané dílo. Že stát. správa měla zájem na tom, aby objednávky byly provedeny řádně, je nepochybné, avšak to je zájem plynoucí z učiněné zakázky a nikoli zájem podnikatelský, jímž se ovšem nestal ani tím, že stát. správa na provoz dozorovala; tím přece nebrala ještě na sebe risiko podnikatelské, nebrala na sebe zisky a ztráty podnikání. Tímto riskem není ani nepřímé financování podniku placením objednaného díla dle předem sjednaných cen; stejně financuje podnik obchodní na př. i kupec platící koupené zboží, zákazník platící krejčímu zhotovený oblek a pod. Platbami zákazníků dostává se zajisté podniku provozovacího kapitálu, než plátce nestává se podnikatelem nebo spolupodnikatelem, není-li s tímto poskytnutím provozních prostředků spojeno skutečné účastenství v podniku, t. j. úmysl a možnost účastniti se zisku i ztrát podniku.

Č. 12.580.

Pojišťovací právo: Z toho, že určitá osoba pracuje v místnostech podnikatele, na jeho strojích a s jeho materiálem, neplyne ještě samo o sobě, že osoba ta je k podnikateli ve služebním poměru ve smyslu § 2 zákona č. 221/1924 Sb.

(Nález z 20. října 1936 č. 15.469/36.)

Prejudikatura: Boh. A 4330/25.

Věc: Gustav W. v Trutnově proti rozh. zem. úřadu v Praze z 20. prosince 1933 o sociálním pojištění.

Výrok: Naříkané rozhodnutí zrušuje se pro nezákonnost.

Důvody: Okr. nem. pojišťovna v Trutnově vyslovila výměrem z 8. května 1931, že Josef K. v zaměstnání u st-le podléhal od 1. srpna 1930 nem. pojištění ve smyslu § 2 zákona č. 221/1924 Sb.